

ÁRA 100 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 3600 K.
Félévre 1800 K. Negyedévre 950 K.
Egyes szám ára — — 100 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 36. szám.

Vasárnap, szeptember 9.

A falu szegényei.

(y.) Az egységes párt kebelében mozgalmat indítottak a téli nyomor enyhítésére. Közadakozás útján nagy inségalapot akarnak gyűjteni arra a célra, hogy az országnak a drágaság által leginkább sújtott rétegeit a legszükségesebb élet-szükségleti cikkekkel megsegíthessék. Fájdalom, erre az inségakcióra nagy szükség van, mert a drágaság nőttön-nő s igen sok ember nem tudja

megszerezni a meleg téli ruházatot, sőt még a betevő falatot sem. Különösen a munkaképtelenekre várna szörnyű sors, ha a társadalom jótékony védelmét nélkülözniök kellene.

Dicsérjük a népképviselőket, akik ezt a népmentő mozgalmat megindították. Amint ők megtalálták a szívüket, reméljük, a társadalom áldozatkészségének felkeltéséhez is meg fogják az utat találni. A példaadás már megtörtént.

Jólesik ideírunk, hogy a «Hangya» szö-

József királyi herceg és fia, József Ferenc királyi herceg fogadtatása a Falu Szövetség győri jubiláris kiállításán.

vetkezeti központ jelentkezett elsőnek az adományával. *Meskó Pál*, a «Hangya» ügyvezető igazgatója arról értesítette az egységes párt vezetőségét, hogy a szövetséget a megindított nyomorenyhító mozgalom számára ötmillió koronát adományozott. A «Hangya» igazgatósága fontosnak tartja, hogy adományban elsősorban azok részesüljenek, akik lábbeli nélkül néznek a tél fagya elé s különösen a falu szegényeinek támogatására hívja fel a figyelmet.

Valóban büszkéek vagyunk a mi «Hangyánk»-ra, amely elsőnek van ott mindenütt, ahol emberbaráti, kulturális és hazafias célok oltárán áldozatot kell bemutatni és az ő áldozati füstje bizonyára az ég felé száll, mert adományának eredete is, célja is önzetlenül tiszta és nemes.

A nagylelkűség követésre buzdító jeladása után méltán elvárjuk, hogy mindenki belenyúljon a zsebébe, akinek a Gondviselés kegyelme nélkülözhető fölösleget adott. A segítségnek az inség arányaihoz kell igazodnia. Az inség pedig nagy.

Tudjuk, hogy a főváros cifra palotái is sok nyomort takargatnak. De itt viszont a hatósági gondoskodások és a humánus intézmények a szenvedőket jobban szemelött tartják és hamarabb segítenek rajtuk, mint kint a vidéken.

Legelhagyatottabb a falvak szegény népe, mert ennek jajsza elvész a pusztában, ha inséggel küzd s ha szavát meghallják is, rendszerint későn érkezik hozzá a segítség. Ezért úgy kell megszervezni a vidéki inségakciót, hogy az ne várja meg, hanem előzze meg és hártsa el a nyomorúságot, mielőtt ez testben és lélekben áldozatokat követelne.

Az állam ma szegény, a társadalomnak kell tehát megvédenie a maga szegényeit. De az államnak is minden erejével rajta kell lennie, hogy olyan viszonyokat teremtsen, hogy a tisztességesen iparkodó, dolgozó emberek ne szoruljanak könyöradományokra. Különösen új munkaalakmak teremtésével s a munkáskeresetnek a drágasághoz való hozzáigazításával lehet és kell a megélhetést biztosítani, hogy a tömegek ne az izgalom könnyen szakadó hajszálain függjenek. — Egyelőre azonban a rendkívüli helyzet rendkívüli beavatkozást igényel. Azt, amit sokaktól megtagadott az élet zordsága, a szív enyhe érzésének kell megadnia.

És itt az «Uj Barázda» felhívásának következő szép soraival végezzük közleményünket:

«Ahhoz képest adjon mindenki az inségalapra, hogy mennyit ér szívének érzése szerint, ha a szegény népről a szenvedés legsúlyosabb terheit elhárítja, ha könnyeket töröl, ha életet ment; és mennyit ér belátó elméje előtt, ha falujából a nyomorúság rosszra kísérő rémét elűzheti.

Adjatok a népért, adjatok a hazáért, adjatok önmagatokért, hogy a reánk váró nehéz napokon az emberszeretet angyala örködhessen fejünk fölött!»

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Bethlen István gróf miniszterelnök Balatonföldvárról, ahol szabadságát töltötte, visszaérkezett Budapestre és a fővárosból *Daraváry Géza* külügyminiszter, *Kállay Tibor* pénzügyminiszter és *Khuen Héderváry Sándor* gróf követési tanácsos kíséretében Genfben utazott. Genfben ugyanis most kezdődik a Népszövetség közgyűlése és ebből az alkalomból a kisántant több vezető politikusa is Genfben időzik. A miniszterelnök külföldi látogatásának az a célja, hogy

a magyar kölcsön ügyét előkészítse.

A jóvátételi bizottság, amelynek hatáskörébe tartozik a trianoni szerződésben megállapított zálogjogok föloldása, még nem hozhatott kedvező határozatot, mert az angol-olasz állásponttal szemben a francia-kisántant álláspont eddig az volt, hogy a magyar zálogjogok föloldását csak bizonyos feltételek mellett engedélyezik. A jóvátételi bizottság kebelében mutatkozó ellentétek elsimítása érdekében szükséges, hogy a francia-kisántant álláspont megváltozzék. *Bethlen István* gróf miniszterelnök tanácskozásainak épen ez a célja és *Benes* cseh külügyminiszterhez közelálló lap értesülése szerint a kisántant megegyezése Magyarországgal lehetséges. A magyar kölcsönnek mi sem áll útjában, mert a kisántant engedéit eddigi merev álláspontjából.

Ha a miniszterelnök és miniszterársainak genfi tanácskozása sikeresen végződik, akkor a jóvátételi bizottság egyhangú határozatot hozhat a magyar zálogjogok föloldásáról és a Népszövetség legközelebbi ülésén, amelyet három hónap múlva tartanak, már foglalkozhat a magyar kölcsön kérdéssel. Adlig azonban nem szabad túlzott reményeket táplálni és higgadtan kell bevárni a fejleményeket.

A *Keresztény Kisgazda Földműves és Polgári Párt* legutóbbi értekezletén *Almássy László* a párt ügyvezető alelnöke

a nyomorenyhító mozgalom

ügyében tett előterjesztést. A párt tagjai a súlyos gazdasági helyzetben a nyomor enyhítésére országos mozgalmat indítottak. *Almássy* fölkererte a főispánokat, hogy tájékoztassák a pártot a törvényhatóságok területén tapasztalt helyzetről. A válaszok már beérkeztek és most azt javasolta, küldjön ki a párt bizottságot a nyomorenyhító mozgalom irányítására és ellenőrzésére. *Kulay Tibor* pénzügyminiszter a maga részéről örömmel fogadta a javaslatot és kijelentette, nagy súlyt vet arra, hogy ezt a mozgalmat a vidékre terjesszék ki. Az állam jelentős mértékben kíván a mozgalomhoz hozzájárulni, mégis szükséges a társadalom támogatása is. A párt ezután megválasztotta a nyomorenyhító bizottságot, amelynek elnöke *Mayer János*, tagjai pedig: *Alföldi Béla*, *Biró Pál*, *Bottlik József*, *Drehr Imre*, *Halász Móric*, *Héjy Imre*, *Hoyos Miksa* gróf, *Kovács Nagy Sándor*, *Kovács Lajos*, *Luzács György*, *Maillo Nándor* báró, *Marschall Ferenc*, *Mándy Samu*, *Neubauer Ferenc*, *Schandl Károly*, *Sokorópátkai Szabó István*, *Szabóky Jenő*, *Szejj Bálint* nemzetgyűlési képviselők és *Ángyán Béla* dr. sajtó-főnök.

Ez a bizottság már értekezletet tartott és előadójának *Marschall Ferenc* dr.-t választotta meg. *Marschall Ferenc* már kész tervvel lépett a bizottság elé és azt javasolta, hogy hozzanak törvényt

a tőzsdei forgalom megadóztatásáról.

Ezáltal jeletékeny összeghez juttatná az inségnyhító mozgalom révén segélybe részesítendő nyomorgókat. *Marschall* javasolta még az autók megadóztatását is, amely rendszer Berlinben már régen bevált és szintén nagymértékben hozzásegíti a nyomorgókat a felségélyezéshez.

*

A nemzetgyűlés a tisztviselői létszámcsokkentésről szóló törvényjavaslatot tárgyalja. Ennek az értelmében a kormány a szolgálatban nélkülözhető intézményeket és hivatalokat

A Hangya szövetkezet kiállítása Győrött.

megszünteti, a főlöleges létszámú tisztviselőket és alkalmazottakat 1924. június 30-ig nyugdíjazza, vagy végkielégítéssel elbocsátja. Kiszáradapárti képviselők kifogásolták a nemzetgyűlésen a javaslatnak azt az intézkedését, hogy a csonka vármegyéket összevonják, másrésztől kijelentették, hogy a kiszáradék már három esztendeje sürgetik a létszámcsoökkentést. A tisztviselőknek természetbeni ellátás helyett inkább készpénzváltást adjanak.

Klebensberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a javaslat tárgyalása során kijelentette, hogy

az óvónők, népiskolai tanítók és polgári iskolai tanárok létszámát nem csökkentik,

mert ha tekintetbe vesszük, hogy Magyarországon a hat éven felüli analfabéták száma 1 millió 900 ezer, akkor még mindig nincs elég tanító. A kormánynak az a célja, hogy minden nagyközségben legyen polgári iskola. A tanítókat ezentúl a főispán nevezi ki és a kinevezésnél elsőbbség illeti azokat, akik tanító-, lelkész- vagy köztisztviselő-csaladból származnak. A miniszter bejelentette még, hogy készen van a gazdasági szakoktatásról szóló javaslat.

MEZŐGAZDASÁG

A műtrágyákról.

Irta: Windisch Rikárd dr. gazdasági akadémiai tanár.

A növény szervezetének felépítéséhez okvetlenül szükségesek és semmi mással nem pótolhatók többek között a nitrogén, a foszfor és a kálium. Így a növény nem használhatja ezeket, hanem csak megfelelő vegyületeiket. Igen gyakran nincsenek a talajban elégséges mennyiségben a nitrogén-, a kálium- és a foszfor megfelelő vegyületei. Ezért a kérdéses talajok nem adhatnak kielégítő terméshozamokat. Ilyenkor a hiányon úgy segítünk, hogy a talajba juttatjuk a megfelelő vegyületeket. Ily módon tehát a növény megkapja mindama táplálékanyagokat, amelyekre okvetlenül szüksége van, hogy megfelelő terméshozamot adhasson. S ha kellő módon megmunkáltuk a talajt és ily módon megfelelő állapotba hoztuk, nemkülönben kellő gondozásban és ápolásban részesítettük a növényeket, a várható termés is, feltéve, hogy sem elemi csapások nem érték, sem kártevők nem mutatkoztak, olyan lesz, mint amekkorát a fennförgő viszonyok között remélhetünk.

Mint hogy a kereskedelmi trágyafélékkel — műtrágyák — rendszerint a talajban elégtelen mennyiségű, esetleg hiányzó nitrogént, foszfort, káliumot juttatunk abba, és pedig közülök néha kettőt, sőt néha mind a hármat is, így is szokás csoportosítani őket: nitrogén-, foszfor-, káliutrágyák. Ha pedig az

említett elemek közül egynél több is foglaltatnék a kereskedelmi trágyában, úgy az a trágya abba a csoportba sorolható, amelyre a legnagyobb mennyiségben jelenlévő alkotórész szerint tartozik.

A kereskedelmi trágyák — műtrágyák — a tudomány szempontjából osztályozva a sóknak nevezett testek csoportjába tartoznak. Közülök egyesek pedig sók keverékei. A chilisalétrum, a mészsáletrom sók, a szuperfoszfát, az ammoniák szuperfoszfát sók keverékei. A mindennapi életben só elnevezésen értjük a konyhasót. Evvel ízesítjük ételünket, használatainknak is ezt adjuk. Evvel tesszük tartóssá a húst, a friss állati bőrt, mindentéle zöldségfelét — uborkát, tököt, zöldbabot — és más könnyen megromló anyagokat és ennek segítségével meggátoljuk azok megromlását. De a sók közé sorolhatók, illetve odatartoznak a bordói lé készítésére használt kékgalic, a gyomirtásra felhasznált vasgalic, a füstölésre szánt nús előkészítésénél alkalmazott salétrum, amellyel a fekete lőport is készítik, a bőrcserzésnél alkalmazott timso és számos mások.

Só minden esetben akkor keletkezik, ha valaminő lúgot és savat teloldottan kellő mennyiségben összekeverünk. Ha az összekeverés után beözzük e keveréket, kristályos állapotban visszamarad a képződött só. Lúg pl. a szalmiákszesz — ammoniák —, amely szűrőszagú folyadékot a mindennapi életben is használnak és ezert többekévesb mindenki ismeri. A lóistállóban, a birkaakolban, kivalképen ha ezek nem jól szellőztethetők, néha igen nagy mértékben tapasztalható, a szemet erősen könnyeztető szűrőszag is ammoniaktól ered. Savakat is ismerünk a mindennapi életből. A jól ismert ecet hígított ecetsav. Elégze jól ismert sav a salétromsav, amelyet «valasztóvíz» elnevezésen számos ipari célra használnak. Ugyancsak a savak közé tartozik a csosav is, az a szűrőszagú, erősen savanyúvízű folyadék, amelyet a badogos használnak, amidőn forrasztani akar.

Ha a szalmiákszeszt lapos csészében a levegőn állani hagyjuk, az épen úgy, mint az így elhelyezett esővíz minden maradék hatraanyagosa nélkül eillan. A sósav, a salétromsav is csészében melegeitve minden maradék hátra-hagyása nélkül eillan, elszállnak. Ha csészében lévő ammoniákhoz — szalmiákszesz — vagy hígított sósavat, vagy ugyanilyen ammoniákat ontunk mindaddig, míg nem annak szűrőszag többé már nem érezzük és ez az oidaot melegítjük vízzel telt edényen — vizitürdő —, ez a keverék mar nem illan el tökéletesen, hanem kristályos maradékot hagy hátra, mert ez alkalommal visszamaradnak a képződött sósavas, illetve salétromsavas ammoniák. Ezek közül úgy az egyik, mint a másik só. Ilyen sók, illetve néha az ilyeneknek keverékei a kereskedelmi trágyatelek is.

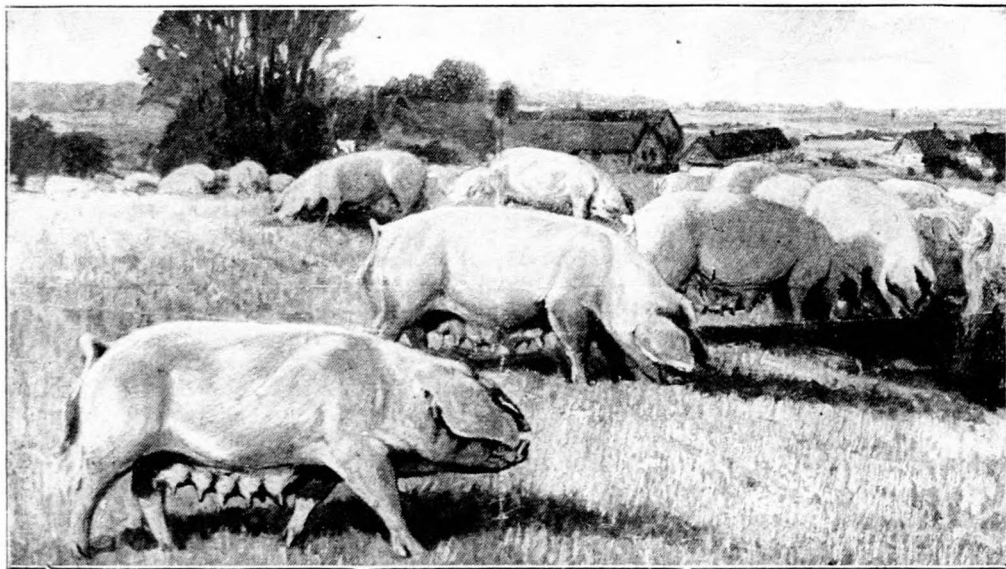
A nemesített német sertés.

Irta: Schandl József dr.

Németország északnyugati részének bőtermő partvidékén mar évszázadokon keresztül tenyésztett egy óriástartú, nagyfűlű, különösen szapora sertésfajta: az ú. n. «nagyfűlű lapalyisertés». Lassú fejlődésével és csekély húzékonyaságával azonban a német nép nem volt megelégedve. Ez irányban való javítására a múlt század első felében Angliából hoztak nemesítő anyagot, így yorkshirei, berkshirei, windsori, sőt fehér suffolk fajtába tartozó kanokat. Legjobban megfelelték a várákozásnak a yorkshireiek, miért is a múlt század második felében általánosnak csak a yorkshirei szerepelt, mint keresztező anyag. Németország egyes vidékein ily úton nemesített «tájjajták» alakultak ki, melyeket a múltban a tenyészhely szerint neveztek és emlegettek. Így beszélték a száonnajáról híres jütlandiról, a sonkjáért kedvelt west-faliáról, a nagy szaporaságú meisseniről, továbbá oldenburgiról, holsteiniről, mecklenburgiról, düsseithaliról stb. Ma azonban már a tájjajták közti különbség eltűnt úgy, hogy a nemeket az egész nemesített sertésállományukat egy fajtaba tartozónak tekintik és egy néven: «nemesített német sertés»-nek emlegetik.

A nemesített német sertés feje kevésbé finom; az orr — hátára reáfekszenek hosszú, széles (lafogó) fülei; a fej orrhátának határvonala oldalnézetben egyenes, vagy igen kevésbé horpadt. A nyak megnyúlt, de jól izmolt. A törzs igen hosszú, húsos, jelentékeny mélységű mellkassal. A hát — minthogy a törzs igen hosszú — a gyengébb szervezetű és öregegyedeknél bizony nem ritkán hajlott. A far kissé csapott és középmélyen tűzött farokban végződik. A végtagok igen erősek, középhosszúak, felül széles, tömeges, mélyen lenyúló sonkákkal, alul szívós inakkal és kemény körmökkel. Testméretei igen tekintélyesek: a 9—10 hónapos növendékek már túlhaladják súlyban az 1 q-át, sőt kiváló példányok 130—140 kg-ot is nyomnak. Színe kesely, tehát sárgásfehér szőrzet mellett sárgák a körmök és a túrókarima is.

A Németországban járt magyar gazdák figyelme már régen reáterlelődött e fajtára. Ujabbban különösen érdeklődnek utána és ennek hatása alatt több gazda importált is már tenyészananyagot. Hazánkban minden valószínűség szerint be is fog válni.

Nemesített német sertés.

Edzett, ellenálló, kiadós járású — legelősertés. A takarmányokban nem válogatós: a herelegelő és burgonya mellett a répát, az esetleges legelőket, a fiatalon levágott lucerna szénáját stb. is jól értékesíti. A németek napi fogyasztásra 7—8 hónapos (húsrá hizlalt) példányait vágják le, de legszívesebben 1½ éves koráig nevelik és azután hizlalják. Így tömött, jóízű, mérsékelt kövér húst és kemény szalonnát szolgáltat, miért is e sertéseket elsősorban a kolbászgyárak vásárolják szívesen és tartós hentesárúkká dolgozzák fel. Különösen figyelemreméltó: igen nagy szaporasága! Egy malacozáskor 10—14 ivadékot is hoz a világra s ennyit — bő tejelő lévén — föl is nevel. A jobb német tenyészetben nem is tartanak meg e fajtából olyan kocát, mely 10-nél kevesebbet malacozik.

Húsertések takarmányozása. Egy mintaszerű hazai yorkshirei tenyészetben a következő takarmányozást gyakorolják: A szopós malacoknak 3—4 hetes koruktól fogva árpadarát adnak pép alakjában. A választott malacok napi adagja 3 kg. párolt burgonya és ½ kg. árpadara, az 5—9 hónapos süldőké pedig 6 kg. párolt burgonya, ½ kg. gabonadara és ½ kg. korpa. A vemhes kocák takarmánya 6 kg. párolt burgonyából és 1 kg. korpából áll. A szoptató kocának 8 kg. párolt burgonyát, 3 kg. gabonadarát és 1 kg. korpát nyújtanak. A kan olyan takarmányozásban részesül, mint a vemhes koca. Nyáron a párolt burgonyát azonos súlyú (3, 6, 8 kg.) szecsászott lóhere vagy lucerna pótolja. A zöldet korán kaszálják a sertések számára, mert a már virágzó vagy fásulásnak induló zöldet a sertés nem emészt meg jól.

Sok az aranka! Az ország minden részén sok sárga folt van a herésekben és lucernásokban. A herefajtó aranka nagyon el van terjedve. Az ilyen területről nem szabad magot fogni, mert akkor a heremag közé belevegyül az arankáé is és új herésünkbe belevetjük e veszedelmes parazitát. Különösen veszedelmes a «nagy aranka» magja, mert ez a heremagból semmiféle rostával ki nem választható. Az arankás magot vetőmagul a józan gazda meg nem veszi. De még az arankamentes mag után nyert vetésben is feljéphet a káros gyom, azért figyelemmel kell azt kísérni s mihelyt fejét felütötte, azonnal ki kell irtani.

Hőguta és napszúrás. Testünkben állandóan képződik meleg, melyet kisugárzás, izzadás stb. útján adunk le a környező hidegebb levegőbe. Ha azonban a levegő testünkkel melegebb (zárt helyiségben, forró nyári napon stb.), akkor a felesleges meleg nem tud a szervezetből távozni; a test hőmérséke hirtelen lázszerűen felemelkedik, a szív szaporán ver, míg végre a test észmeletlenül összeesik, hányás, görcsök, fulladás közben beáll a halál. Ez a hőguta jelensége. Az ehhez hasonló nyári megbetegedés a napszúrás, minek oka az, hogy a forró tűző napsugarak a koponyát erősen felmelegítik. Ez esetben az agyvelő működésében áll be zavar s ennek következményeképp az állat eleinte bágyadt lesz, elesik, majd görcsök közt el is hullhat. Állataink ösztönszerűleg iparkodnak védekezni a nyári túlmeleg és a forró napsugarak ellen: a sertés és bivaly szívesen felkeresik a mocsarakat, folyókat, legelő állatok a fák árnyékába húzódnak, sőt a juhok — ha fa, kőfal stb. árnyatadó dolog nincs a közelben — egymás alá, illetőleg mögé dugják fejüket s így védekeznek a forró napsugarak ellen. Az állattartó saját érdekében iparkodjék állatait védeni a hőgutatól és napszúrástól. Ezért nyári melegben ne zsufojunk be sok állatot az istállóba, vagy a vasuti vagonba; délben hajtsuk őket árnyékba s inkább este, meg hajnalban vegyük igénybe igavonó munkájukat. Ha lehetséges, adjunk nekik alkalmat a fürdésre, vagy legalább locsoljuk le őket friss, hideg vízzel.

TANÁCSADÓ

Kérdés. A nemzeti hadseregbe szeretnék belépni. Lehetséges-e és hová forduljak? (K. J. Dunapentele.) — **Felelet.** Ellenségeink szűkre szabták hadseregünket. Csak 35.000 katonánk lehet, azonban ennek a számnak a keretén belül mindig van változás, ezért felvétele bizonyosnak mondható, ha tizennyolcadik életévét már betöltötte. Forduljon a jegyző vagy szolgabíró úrhoz a további felvilágosításért.

Kérdés. A «Horthy-nyomorakció» adományai behajthatók-e? (F. Gy. olvasó.) — **Felelet.** Igen.

Kérdés. Ricinusmagot hol értékesíthetek? (Ifjú S. I. Kisküzdorozma.) — **Felelet.** Pantodrog r.-t., Budapest, VIII., Baross-utca 13. szám; Gyógy- és ipari növényforgalmi iroda (állami), Budapest, IX., Lónyai-utca 7. szám.

A kiadóhivatal üzenetei. (J. I. Szentcs.) Ha még 600 koronát küld, a jelenlegi előfizetési árak mellett 1924 márciusig rendezte előfizetését. — (Szendrői előfizető.) Malatinszky: Szakácskönyv (díszes kiadás) 15.000 K. A másik két könyv kifogyott. Gyűjtés: A szántóföld helyes művelése (a könyvet kisgazdák számára írták) 3990 K. Buday Barna: Titkok földje és Karikás János csodálatos kalandjai című könyve együtt 2070 K.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Megnyílt a Falu Szövetség győri jubiláris kiállítása.

Az Országos Falu Szövetség ötvenedik kiállítása az elmúlt hét szerdáján nyílt meg Győrött nagy ünnepséggel keretében. Győr ez alkalomra ünnepi díszet öltött és a környékről, a szomszédos vármegyékből, sőt a megszállott területekről is sokan jöttek el a kiállítás meglátására. Az ünnepi megnyitót beszédet Darányi Kálmán főispán mondotta, utána Steinecker Ferenc dr. egyetemi tanár megköszönte a rendezők és kiállítók lelkes munkáját, majd Németh Károly dr., a Győrvidéki Földművelők Egyesületének elnöke és Mile Géza titkár mutatták be az előkelőségeknek a kiállítás látnivalóit. Mindjárt a bejáratnál működésben lévő mezőgazdasági gépek hívják fel a látogatók figyelmét. A nagyszertűen rendezett kiállítás művelődési és tanügyi osztályán falusi iskolák lelkes tanítói saját találmányú taneszközeiket állították ki. Lelek és szívet örvendeztető a győri háziipari csoport, ahol szorgos és csinos magyar menyecskék a *szővő mesteri művészetét mutatták be*. Az Amerikai Vöröskereszt a kiállítás egészségügyi csoportjában végzett értékes munkát gondosan összeállított tárgyakkal. A gazdák természetesen a mezőgazdasági csoport látnivalóit szemlélik nagy érdeklődéssel. A növénynevelésnek és a vetőmagvak kiválogatásának bizonyára sok hívet fog szerezni ez a kiállítás a gazdaközönség körében. Győr belvárosában a kereskedők kirakatversennyel járultak a Falu kiállításának fényéhez. Az ötletes és élelmes rendezőség a kiállítás minden napjára gondoskodott külön érdekességről. A Falu Szövetségnek ez az ötvenedik kiállítása ékesen bizonyítja, hogy a magyar gazdaközönség mindenütt ott van, ahol ujjal látni, a jobbat megismerni lehet. Vasárnap délután József királyi herceg fiával, József Ferencel meglátogatta a kiállítást, ahol hosszabb időt töltött. A látottak a legteljesebb mértékben megnyerték tetszésüket.

Koritsánszky János meghalt.

A gazdatársadalom egyik kiválósága, nemes Koritsánszky János, magyar királyi gazdasági főtanácsos, elköltözött az éiök sorából. Nevét a szőlészet terén tette főként ismertté. A kecskeméti állami Miklós-szőlőtelep mintaszerű továbbfejlesztésével örök emléket emelt magának. Elnöke volt a *Kecskeméti Gazdasági Egyesületnek* húsz éven keresztül és az egyesület neki köszönheti virulását. Sokat köszönhet Kecskeméti város kulturális és egyháztársadalmi téren is Koritsánszky Jánosnak. Az ágostai hitvallású evangélikus egyháznak 1903 óta volt a felügyelője. Kiváló érdemeinek elismerésül a kormányzó a múlt évben gazdasági főtanácsosi címmel tüntette ki. Koporsóját óriási részvétellel kísérték utolsó útjára.

A szegediek védelmet sürgetnek a spanyol paprikacsálók ellen.

A szegedi paprikaérdekeltség a napokban értekezletet tartott, amelyen megbeszélést azokat a módozatokat, amellyel a *spanyol paprika* néven forgalomba hozott *«pimenton»* veszedelmes elterjedése ellen védekezhetnek. Elhatározták, hogy feliratban kéri a kereskedelmi és külügyminisztériumot, tiltsák el a spanyoloknak a pimentonnak paprikaként való forgalombahozatalát. A feliratban hivatkoznak arra, hogy a békeszerződés megtiltja például a *«cognac»* és a *«champagne»* szavaknak használatát magyar gyártmányoknál. Ugyanígy el kell tiltani a magyar *«paprika»* szót idegen gyártmányról, különösen, ha az nem is paprika.

A gypjű kiviteli illetékének fellügmentését meghosszabbították.

A pénzügyminiszter a gypjű kiviteli illetékének fellügmentésére vonatkozó rendelet hatályát az érdekelt miniszterekkel egyetértően szeptember 30-ig meghosszabbította, tehát addig a gypjű — a cserzett vagy nyers, gypjas, juh- és báránybőrök gypjas hulladéka is — kivitele alkalomával nem kell kiviteli illetéket fizetni, vagy természetben beszolgáltatni.

A gödöllői méhes Vas megyében.

Egy olasz méhésznak volt az az ötlete, hogy sokkal gazdaságosabb lenne a méhészet, ha a méhest mindig olyan helyre szállítanák, ahol megfelelő virág tenyészik. Ezt az

ötletet magáévá tette a gödöllői állami méhes vezetősége is. A gödöllői állami méhes a napokban *Vas megyébe vitte le a kasokat hajdina (tatárka) termő vidékre*, mert a tatárka egyike a legkiválóbb mézelő növényeknek s virágját sereggestül lepik el a méhek, hogy kiszívják belőle a hajdinamézét. Az állami méhest az alsó-rönöki állomáson helyezték el, ahol a méhek dúsvirágú hajdinaföldeket találnak. A méhessel lement két szaktanár, a teljes segédzemélyzet és elvitték a mintaszerű felszerelést is. A megye méhészei közül máris többen felkeresték a Vas megyében letelepedett állami mintaméhészetet, hogy okuljanak a kísérleten.

Szabolcs vármegye mozgalma a szegénysorsú főiskolások segélyezésére.

Szabolcs vármegye gazdatársadalmának körében mozgalom indult meg, hogy a vármegye szegénysorsú főiskolai hallgatói számára tanulmányaik folytatását *önkéntes terményadakozással lehetővé tegyék*. Szabolcs megye ennek a nemes áldozatkészségnek már az elmúlt évben is szép tanujelét adta. Az idén megindult diáknymorenyhító mozgalom az eddigi jelek szerint a tavalyinál is szebb eredményekkel fog járni. Alig egy-két hete, hogy a gyűjtés kezdetét vette s az önkéntes adományokból már eddig több vaggon búza és rozs folyt be, ezenkívül további 6-7 vaggon kenyérgabona összegyűjtésére van kilátás. Ez a mennyiség jelentékeny összeget képvisel s bizonyára a tavalyinál is több főiskolai hallgatónak segélyezését teszi lehetővé, bizonyosságul arra, hogy Szabolcs megye nemesen érző és hazafias közönsége megértve a mai nehéz helyzetet, áldozni kész azért a szép célért, hogy a hazának minél több és érdemesebb ifjút nevelhessen.

A Közélelmezési Tanács a burgonyakivitel fellügmentését javasolta.

Az Országos Közélelmezési Tanács ki- és behozatali bizottsága legutóbb a burgonyakivitel kérdésével foglalkozott és hosszabb megbeszélés után, amelyben az érdekeltségek és szakképviselők a terméseredményekre vonatkozó véleményüket nyilvánították, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kormány az a javaslatot teszi, *függeszje föl egyelőre* — tekintettel a száraz időjárásra — a *burgonya kivitelét*, de abban az esetben, ha a várható terméseredmények javulást mutatnak, a Közélelmezési Tanácsnak újabb meghallgatása után a kivitel esetleg újból engedélyezze.

Nemesített mezőhegyesi őszi búzavetőmag eladás.

A mezőhegyesi m. kir. ménésbirtok 1923. évi terméséből 5000 q. mezőhegyesi nemesített utántermésű és árpádhalmi nemesített utántermésű őszi búzavetőmag kerül eladásra közszégi termelői bizonyítvány ellenében, a szállítási napján jegyzett tőzsdei ár alapján és húsz százalék tisztítási felár hozzáadásával számított egységáron, vevő zsákjaiban, előzetes fizetéssel. Részletes eladási feltételeket kívánatra küld a mezőhegyesi m. kir. ménésbirtok igazgatósága. Mezőhegyes, 1923. évi augusztus hó 15. az igazgatóság.

Halálozás.

Szentgyörgyvölgyi Magay József, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara segédtitkára, Kaposvárott augusztus 28-án 30 éves korában váratlanul elhunyt. Magay József halála érzékeny vesztesége a kamarának, mert benne egyik legkiválóbb, legképzettebb és legodaadóbb tisztviselőjét veszítette el. Az elhunytat igen nagy részvét mellett kísérték el utolsó útjára.

Halvanezer korona az egyetemi tandíj.

A közoktatásügyi minisztériumban az egyetemeken fizetendő tandíjat az 1923/24. tanulmányi évre *félvevényként halvanezer koronában állapították meg*. Köztisztviselők gyermekei csak húszezer koronát fizetnek. A régi tandíjkezdmények, illetve tandíjmentességek érvényben maradnak.

Csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz szívében. Ezért — oktassuk, világosítsuk fel egymást, álljunk sokan össze! Mit tehet egy ember? Egy magányos ember semmi. Csak egyesületnek van hosszú élete s igazi súlya, ha minden egyes tagja idős és pénzügyi segítségével forrón és állhatatosan járul a közjóhoz.

Szechenyi.

A fővárosi Lóczy Lajos-cserkészcsapat nyári táborozása Nyiregyháza melletti Sótón.

A Hangya ötmillió adománnyal állott a nyomorenyhítő mozgalom élére. A Hangya-Szövetkezet értesítette Almássy Lászlót, a Kisgazdapárt ügyvezető alelnökét, hogy a párt által megindított nyomorenyhítő akció javára a szövetséges adománnyal állott. A Hangya igazgatója súlyt helyez arra, hogy az adományban első sorban azok részesüljenek, akik a tél elé lábbeli és ruha nélkül néznek. A Hangya-Szövetkezet az eszmét igen melegen karolta fel s körülbelül kétezret kitevő szövetkezteinek támogatását biztosítja az ország nyomorának és különösen a vidék bajainak enyhítésére. A kisgazdapártban a Hangya-Szövetkezet adományát igen jóleső érzéssel fogadták. Almássy László az adomány vétele után a következő levelet intézte Meskó Pálhoz, a Hangya ügyvezető igazgatójához:

«Méltóságos Uram, kedves barátom! Pártunk által a nyomor enyhítése céljából megindított akció igen erőteljes visszhangra talált abban a jelentékeny adományban, amellyel a Hangya követésre méltó példájával az akciónak újszólván élére állott. Hálás köszönetet mondok a párt nevében és megbízásából az ötmillió korona nyújtásáért, nemcsak ezért az összegért, hanem ezen adakozáshoz fűződő erkölcsi támogatásért is. Mert a Hangya támogatása közgazdaságunkban elfoglalt igen jelentős pozíciójánál fogva is nagy előnnyel bír. Amidőn köszönetünknek igazgatóságod elé való juttatását kérem, végtelenül nagy súlyt helyeznék arra, hogy a Hangya törekvésünket, a szociális jólét emelése és a nehéz sorsban levő néposztály helyzetének enyhítése szempontjából mint elsőrendű fontosságú közérdeket, a maga nagy erejével és súlyával a továbbiakban is támogassa. E támogatást kérve, fogadd kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását. Almássy László».

Puccakíséretet lepleztek le a fővárosban. A főkapitányság tisztviselői és detektívjei az elmúlt héten több ébredő magyart tartóztattak le egyik Molnár-utcai vendéglőben. A letartóztatottak puccosot terveztek, amelynek kettős célja volt: egyik a Bethlen-kormány eltávolítása, a másik pedig Erdély visszaszerzése és az ott talált bűnösök megbüntetése. Megállapította a nyomozás, hogy Apor László tartalékos főhadnagy, az ÉME nemzetvédelmi osztályának vezetője, társaival toborzott híveket az alakulatokba, akik között fegyvert is osztottak ki. A puccstervezőket az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló törvény alapján vonják felelősségre.

Új kormányfőtanácsosok. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Ocskay Sándornak, a Futura Részvénytársaság vezetőtitkár-igazgatójának, közhasznú tevékenysége elismeréséül, a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. — Moser Ernő nemzetgyűlési képviselőnek, a közélet terén kifejtett érdemes tevékenysége elismeréséül, a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta a kormányzó.

Borzalmas földrengés Japánban. Szombaton emberi képzeletet fölülmuló, borzalmas katasztrófa érte Japánt, amely egyébként is a földrengések országa. Arrafelé újszólván nap-nap után történnek kisebb rengések, amelyek azonban károkat nem igen okoznak, mert épen erre való tekintettel a házakat nádból és papirosból építik. A szombati földrengés azonban olyan erős és olyan nagyméretű, amilyenre alig van példa, mert erejében és pusztításában fölülmul minden eddigi földrengést. Elpusztult a japán főváros, Tokió, elpusztult az egyik legnagyobb kikötőváros is, Yokohama. Azonkívül még számos kisebb város dőlt romokba és Dél-Japánban újszólván valamennyi falu eltűnt a föld színéről. Yokohamában és Tokióban tetőzte a katasztrófát, hogy tűzvesz ütött ki és a fővárosban fölrobbant a katonai arzenál. Ebben a két városban százezer ember pusztult el. De ki tudja összeírni az áldozatoknak számát az egész országban! Elpusztult a táviróösszeköttetés és a Tokió felé robogó vonatok közül néhányat a szó szoros értelmében elnyelt a föld. A külföldi államok közül először Amerika ajánlotta föl segítségét a mikádónak, aki csodálatosképpen családjával együtt kimenekült az összedült császári palotából. Az elpusztult városokban az életbenmaradtak között nagy a nyomorúság, mert élelmiszer nélkül maradtak. Yokohamában igen sokan hajókra menekültek, ám a tengeren szökőár tömadt s a szárazföldről menekülve sokan a tengerben lelétek halálukat.

Szmracsányi érsek félszázados papi jubileuma. Az elmúlt héten ünnepelte meg Eger városa Szmracsányi Lajos érsek 50 éves papi jubileumát. Az egri főszékesegyházat zsúfolásig megtöltötte a vidékről érkezett papság és a megjelent hívek nagy serege. Az ünnepélyes mise az érseki palota házi kápolnájában volt, majd az Egyházmegyei Irodalmi Egyesület díszközgyűlést tartott, amelyen Bobory György főispán és mások üdvözölték a jubiláló érseket. A papnevelő-intézetben alkalmi díszbéd volt, amelyen Dutkay Pál apátkanonok a kormányzó, Isaák Gyula alispán és Juhász László tábornok az ünnepelt érseket köszöntötték föl. Rendkívül meglehangú kéziratban üdvözölte őt Horthy Miklós kormányzó, Csernoch János bibornok-hercegprímás, Schioppa Lőrinc érsek, pápai nuncius, a püspöki kar tagjai, Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, Kállay Tibor pénzügyminiszter, Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és még igen sokan mások.

Az önfeláldozó anya. Hajmeresztő jelenet történt az elmúlt hét csütörtökjén a sebészeti klinikával szemben az Üllői-úton. Tamási Jánosné, a klinika egyik alkalmazottjának a felesége, kézenfogva vezette hámoszentdős kis gyermekét. Az asszony megállt egy kirakat előtt, elengedte a gyermeket, aki futni kezdett a kocsitól felé. Epen akkor közeledett egy robogó villamos, amikor a kisgyermek a sinek közé ért. Az anya a gyermek után vette magát, aki már a villamos alá került. Az önfeláldozó anya még idején kiragadta gyermekét a mentődeszka alól, de a villamos még két-három lépés hosszatt vonszolta a földön őt magát is. A kisgyermek arcát összezúzta a villamoskocsi mentődeszkája, de nem életveszélyesen, míg az asszony a karján, vállán és az arcán sérült meg. Esméletlenül szállították mindkettőjüket a klinikára, ahol azonban csakhamar magukhoz tértek.

A kisántant hozzájárul a magyar zalogjogok felfüggesztéséhez. Benes cseh külügyminiszter Rómában tartózkodott, ahol Mussolini miniszterelnökkel folytatott tárgyalásokat. A tárgyalások folyamán szóba kerültek olyan kérdések is, amelyek az általános politikai helyzetet érintik. A két államférfi között megbeszélés folyt le a magyar kölcsön ügyéről is. Ebben a kérdésben úgy az olasz kormány, mint a cseh kormány tökéletesen egyetértének. Elvileg megegyeztek a kölcsönnyújtás tekintetében.

A Ruhr-vidéken a német ellenállás befejezéséhez közeledik. Berlinben járt angol újságírók tudósítása nyomán a francia lapok azt írják, hogy a Ruhr-vidéken a közeljövőben változásra van kilátás. Az a bizottság, amely a ruhrvidéki passzív ellenállás szervezésére alakult, arra az elhatározásra jutott, hogy elérkezett az ideje a Franciaországgal való tárgyalások megkezdésének. Egyéb jelek is arra mutatnak, hogy a Ruhr-vidéken a német ellenállás befejezéséhez közeledik.

Szép országunk címerében...

Szép országunk címerében
A kereszt már elhajolt;
Mert e népnek most és régen
Sok viharos napja volt!

Te ragyogtasd csillagunkat,
Istenünk! — ha elborul,
Te oszlasd el bánatunkat,
Hogyha keblünk elszorul!

Kettlinger András (Mecsér).

Görög-olasz háború fenyeget. Az albán határ rendezésével megbízott bizottság három olasz tagját görög területen megölték. *Mussolini* olasz miniszterelnök ultimátum-szerű jegyzéket intézett a görög kormányhoz, amelyben a legteljesebb elégtételadást követelte a tisztek legyilkolásáért. Föltételei igen súlyosak voltak s ezeket az athéni kormány nem is fogadta el. Mussolini ellenintézkedésként *hajóhadával megszállatta Korfu és Szamosz szigeteit s ott csapatokat tett partra.* Korfut a megszállás előtt *félóraig bombázták.* Egész Olaszországban nagy tüntetések voltak a görögök ellen. Óriási izgalom uralkodik Görögországban és az egész Balkánon is. Görögországban kihirdették az ostromállapotot, mert *belső forrongástól is tartanak.* *Jugoszlávia és Románia néhány korosztályt mozgósított,* hogy esetleges olasz-görög háború bekövetkezése ne találja készületlenül. Görögország az úgy megvizsgálását a Népszövetségre kívánja bízni, ami ellen Olaszország tiltakozik, de hajlandó a hágai döntőbíró-ság illetékességét elismerni. Ha a Népszövetségnek nem sikerül az összetűzést elsimítania, Olaszország és Görögország között elkerülhetetlen a háború.

Felemelték a fővárosi kórházak ápolási díjait. A főváros újból szabályozta a kórházi ápolási díjait és elhatározta, hogy a külsőszobák díjait napi tizenhat-húsz ezer koronára emeli fel, a kétágyas különszobák díja pedig személyenként *tizenhátezer korona lesz a régi tizenkétezer helyett.* *Vidékiek ötven százalékkal,* Ausztriába, Németországba és a megszállott vidékekről valók száz százalékkal, egyéb külföldiek kétszáz százalékkal *fizetnek többet.* *A közös kórtermekben az ápolási díj szeptember elsejétől tizenegyezer korona.*

Meggyilkolták Bulgária volt prágai követét. Az elmúlt vasárnap délelőtt Prága egyik forgalmas utcáján sétált *Daskalov* Rajkov, aki Bulgáriát a Sztambuliszky-kormány idejében képviselte. Sétáján elkísérte *Boyadiev* Iván dr. Hirtelen egy fatalembert ugrott eléjük, *revolvert rántott és négyszer rájuk lőtt.* *Daskalov volt követet két revolverlövés találta* és súlyos sérülésébe kevéssel később belehalt. *Boyadiev* szintén megsebesítették a revolverlövések, de nem súlyosan. A közeli rendőr elfogta a menekülő gyilkost, aki szófiai illetőségű, 26 éves, *Nokolov* Athanasz nevű ember. Több adatból valószínűnek látszik a rendőrség előtt, hogy *messzire elágazó szervezet alakult a cseh fővárosban, amely Daskalovon kívül más diplomatáknak és politikusoknak is az életére akar törni.* *Boyadiev* a legutóbbi időben számos fenyegető levelet kapott, amelyekben közölték vele, hogy *halálra ítélték.* *Daskalovnak is kézbesítették halálos ítéletét.*

Hogyan szórakozik Pasics fia. *Pasics* Rade, a szerb miniszterelnök fia, *Bled* fürdőhely kaszinójában nagy összeget vesztett kártyán. Utána inni kezdett és zajos botrányt csapott. Később hirtelen revolvert rántott elő és *a plafonba lőtt.* Ebben a pillanatban autó haladt el a kaszinó előtt, amelyet *Pasics* célbavett és *kétszer rálőtt.* Mind a két golyó talált és átfurta az autó falát. Az *autó a kiralý volt és egy nagyrangú hivatalnokot vitt.* A szilánkok a soffort könnyebben megsebesítették. Az eset kínos hatást keltett s iparkodnak mindenképpen eltitkolni.

Vilma Hollandia királynője huszonöt éve uralkodik. Hollandia népe most ünnepli királynője *huszonöt éves uralkodói jubileumát.* Az ünnepek augusztus 31-én kezdődtek és szeptember 7-ig tartottak. Augusztus 31-én, miután a királyné nyári palotájából megtartotta ünnepélyes bevonulását a téli palotába, *Marieweldbe,* Hága nagy gyakorlóterén a hadsereg ünnepies felvonulást rendezett *Vilma* királynő előtt. A következő napokon a királynő a tudományos, művészeti és társadalmi egyesületek hódolatát fogadta. Ezzel egyidejűleg a városban nagy ünnepek folytak le. A lakosság mindenütt meleg szeretettel tüntetett uralkodója mellett.

Ötszázezerkoronás bankjegyek. Egyre jobban nő a drágaság és a növekedő drágasághoz mind több bankjegy szükséges. Amikor a 10.000 koronás forgalomba került, annak idején ez a nagy bankjegy csakugyan «nagy» volt és jó sokáig megtartotta első-éget. Aztán jött a huszonötezer, amelynek a dicsősége már nem tartott olyan sokáig, mert hamarosan fölibe kerekedett az ötven- és a százezerkoronás is. Sajnos, a százezerkoronás is ma már napról-napra könnyebben elérhetővé válik s egyáltalán nem nézünk rá azzal az irigy tisztelettel, amellyel hajdan, békevilágban az ezerkoronást szemléltük. Mint értesülünk, a százezerkoronás rangsósége is véget ér, mégpedig igen hamarosan. A kormány, a kényszerítő szükségnek engedve ugyanis, elhatározta, hogy *ötszázezer bankjegyeket bocsát ki.* Az ötszázezerek nyomása iránt most történnek meg az intézkedések.

Eltévedt az aggteleki barlangban. Két hete zajlott le az *aggteleki barlangban* a Peiofi-ünnep. Az ingyenlátogatók közül az egyik — egy *perkupai* suhanc — majdnem póruljárt *Betévedt* a barlang úgynevezett *Retek-ágába, ahol három napot töltött koromsötétségben.* Szomját a barlangon át folyó patak vizével csillapította, de ennivalója nem volt. Amikor híre terjedt, hogy valaki bennrekedt a barlangban, egy kiszolgált ezredtrombitás végigkürtölte a járatokat. Így találták meg az eltévedt suhancot, aki egészen elgyengülve vánszorgott elő a barlangból.

Három török-magyar házasság Debrecenben. *Debrecenben* rövid idő alatt három magyar leány választott török férjet. Miután az újabb török törvények a vegyes házasságot nem tiltják, egyik magyar leány sem tért át török hitre, ám mind a három török ifjúnak a házasságkötés előtt meg kellett fogadnia, hogy *bitart az egynejlőség mellett.* A török vőlegények közül az egyik a debreceni akadémiából került ki.

Vilma, Hollandia királynője, aki most ünnepelte uralkodásának huszonöt éves fordulóját, férjével, Heinrich herceggel és Julianna leányával, a trónörökösével.

Huszonöt éve gyilkolták meg Erzsébet királynét. Szeptember 10-én lesz huszonöt éve, hogy meggyilkolták Erzsébet királynét, a Habsburg-háznak azt a tagját, aki magyar királyné létere csakugyan leghőzelebb állott érzesben és gondolatban a magyarsághoz. A gázós esemény immár elmosódó apró részleteit ebből az alkalomból felidézzeük olvasóink előtt. Erzsébet királyné sohasem szerette a bécsi udvar aranycirádás, de rideg világát. Ha csak tette, utazgatott és évekig tartó bolyongásai közben sok országot bejárt. Még inkább száműzte magát a Burgból Rudolf trónörökös titokzatos halála után. 1898-ban, hatvanegy éves korában már régebbi keletű szívbaja is nagyon elővette s ezért elhatározta, hogy Svájcba megy üdülni. Ez az út lett az utolsó útja. Genf közelében, a Terriet fölötti magaslaton levő Monte de Caux-hegyi fogadót választotta ki tartózkodási helyéül. A szállóban Hoche-nebs grófnő néven jelentette be magát és Sztáray Irma grófnő volt a kísérétében néhány udvari alkalmazottal. Szeptember 9-én Erzsébet királyné Terrietből Genf-be látogatott el s ott a parton levő Beau-Rivage fogadóban szállt meg. Másnap már vissza is szándékozott térni Monte de Caux-i magányába. A parton várta a Geneve nevű hajó. A királyné udvarhölgye kíséretében lépett ki a fogadóból. A hajóállomásig a Monte Blanc-téren kellett keresztülmennie. A téren egy szobor emelkedik, a szobor közelében pedig mai napig is egy hirdetőoszlop áll. Emögé a hirdetőoszlop mögé rejtőzködött el a gyilkos, az olasz Lucheni, az anarkista. Amikor Erzsébet az oszlophoz ért, Lucheni villámgyorsan előugrott és egy tizenöt centiméter hosszúságú reszelővel a királyné felé sújtott. Mindez olyan gyorsan történt, hogy erről a megtámadottak csak akkor vettek tudomást, amikor a merénylő már futni kezdett. A királyné azt hitte, hogy rablóval került szembe, aki aranyóraláncát akarta letépni. Nem érzett semmi fájdalmat. ijedségéből magához térve, nyugodtan haladt tovább. Száz-százötven lépést tett, mintha misem történt volna. Amikor a hajóra lépett, akkor esett össze. A szűrés talált. A merénylő tette elkövetése után elhajtotta a reszelőt és egy szomszédos utcába futott. Egyetlen tanuja volt a támadásnak, egy Chamartin Lajos nevű szerelőmunkás, ez az ember vetette magát az anarkista után, bár nem tudta ő se, hogy mi történt, azt hitte ő is, hogy rablótámadásnak volt a tanuja. Nem tudta azt sem, hogy ki a két feketeruhás nő. A menekülőt két kocsis segítségével rövidesen elfogta. A rendőrök, akinek átadták, sem sejtette, hogy királygyilkos került a kezébe. A királyné a hajón belső vérzés következtében pillanatról-pillanatra gyöngült. Csendes, de hosszú haláltusát vívott. Párnát tettek a fejé alá, mire fölvetette szemét és csak ennyit mondott: «Köszönöm...» Ez volt utolsó szava. Mire a hajó partot ért, a királyné már halott volt.

Működik az uszorabíróság. Az elmúlt hét szerdáján ült ismét össze hosszú szünet után az uszorabíróság és azóta nap-nap után ítélkezik azokon, akik nem látva be hazánk sanyarú állapotát, lelkiismeretlenül polgártársaik zsarolására törekcsenek. Az új törvény alapján gyorsított eljárással ítélkeznek az árdragítók és uszorások felett. Az elítéltek azonnal megkezdik büntetésüket. A bíróság elé igen sok vádlott került, nap-nap után négy-öt árdragítót ült a vádlottak padján. A bíróság igazságosan, de igen szigorúan ítélkezik és amint az ítélet elhangzott, nyomban börtönőr áll az elítélt mellé és elkíséri a fogházba.

Amikor a medve emberre vadászik. Egyik ruténföldi községben élt özvegy Szveszkáné három gyermekével. A legidősebb fiú több pásztorral együtt egész nyáron a hatalmas erdőszégen legeltette az állatokat. Az asszony a minap útrakelt fiához az 1200 méter magasságban fekvő erdőszégre, hogy fehérmémet vigyen neki és turót, sajtot hozzon tőle. Magával vitte két gyermekét is, akik az erdőben málnát szedtek, miközben eltávoztak anyjuk mellől. A gyerekek egyszerre az anyjuk rémesen kiáltozó hangját hallották, annak irányába futottak s ekkor látták, hogy egy hatalmas medve megtámadta az anyjukat. Az asszony kétségbeesetten küzdött a vadállat ellen s azt kiáltozta gyermekeinek, hogy *másznak a fára és rejlőznek el.* Az idősebb leányka kövel próbálta elriasztani a medvét, de az erre még dühösebb lett s az anyát a gyermekek szemeláttára szétszaggatta. Azután a vadállat oda-camogott a fa alá, ahol a két gyermek volt és egész éjjel várta áldozatait. Reggel, miután a medve eltávozott, a gyerekek lemásztak a fáról, beszaladtak a faluba és elmesélték a szörnyű esetet. A falu férfiai nyomban hajtóvadászatot kezdtek a vérengző medve ellen s sikerült is elejteniök.

Egy erdőőr havi fizetése — száz korona. Kondón Tamkó István erdőőrnek az évi bére mindmáig 1200 korona maradt, vagyis havonta 100 koronát kell «ügyes beosztással» megélhetésére fordítania. Remélik, hogy az erre illetékesek hamarosan orvosolják Tamkó súlyos sérelmét.

Öngyilkossági kísérlet a parlamentben. Micsey László nyugalmazott főhadnagy, aki a háború alatt két szemét vesztette el és a jobboldalán megbénult, három évvel ezelőtt a Teréz-köruti nagytrafikot kapta meg egy másik rokkanttal együtt. Micsey társát nemrégiben eltávolították s helyébe másik három rokkantat tettek. A tulajdonosok számának szaporodásával a főhadnagy jövedelme megcsökken. Hogy panaszait az illetékeseknek elmondhassa, Micsey feleségének vezetésével az elmúlt héten elment a képviselőházba, ahol a miniszterek folyosóján beszélt az egyik képviselővel. Miközben a képviselő az ülésteremben volt, Micsey a miniszteri folyosón hirtelen rosszul lett és összeesett. Bevittek a népjóléti miniszter előszobájába s azonnal orvost hívtak hozzá. Az orvos megállapította, hogy a főhadnagy morfiummal megmérgezte magát. Valószínű, hogy a morfiomot már akkor vette be, amikor a képviselőházba jött. A mentők néhány perc múlva a helyszínre voltak és a súlyosan sérült rokkant főhadnagyot bevittek a Rókus-kórházba, ahol néhány nap alatt jobbrafordult az állapota. Panaszait a népjóléti miniszter megvizsgáltja.

Külkereskedelmi mérlegünk az 1923. év első felében. Most tették közzé Csonkamagyarország 1923. év első felére eső külkereskedelmi forgalmának statisztikáját. Az adatok szerint a behozatal 215 9, a kivitel 137 0 milliárd koronát tett, a behozatali többlet tehát 78 9 milliárd korona volt. A kivitel visszaesése 17 3, a behozatal emelkedése pedig 37 9 millió aranykoronával növelte a behozatali többletet. A kivitel általános visszaesése mellett a szarvasmarha- és sertésárak jelentős emelkedése tudta ellensúlyozni, hogy a kivitel értéke nem csökkenett erősebben. A behozatalban a legfontosabb árú a pamutszövetek 28 6, nyers és megmunkált fa 23 6, szén 22 4, gyapjúszövetek 10 8, pamutfonál és cérna 10 1, ásványolaj 8 7, papiros és papirosárú 8 0, nyers fémek 7 6, gépek és készülékek 6 8, kikészített bőrök 6 3, vasárú 5 4, vas félgyártmányok 4 7, nyers és ócskavas 4 4 milliárd koronával. A kivitelben a vágó- és igásállatok 23 3, a liszt 16 6, friss és elkészített hús 8 7, villamos gépek és készülékek 8 5, gépek és készülékek 6 6, cukor 5 2, pamutszövetek 4 6, vasárú 4 6, műselyem 3 4, toll 3 4, zab 2 6, kőszén 2 5, vasfélgyártmányok 2 3 és a tojás 2 1 milliárd koronával szerepelnek. Kivitelünk tehát sokkal jobban megoszlott ebben az évben fontosabb exportcikkek között, mint az előző évben. Különösen ki kell emelnünk a borexportban mutatkozó rohamos visszaesést 690 ezer métermézsről 79 ezer métermézsrára.

Maximálták a tankönyvek árát. A kultuszminisztérium esetleges árdragítások elkerülése végett megállapította a tankönyvek árát, melyek bizony még így is meglehetősen összegbe kerülnek. Egy polgáriiskolai magyar nyelvtan például 1350 koronába kerül, a földrajzkönyv 2000, a természetrajz 2600 és átlagban 3000—4000 korona között váltakoznak a tankönyvek árai. Legdrágább a fizikakönyv, amely 9000 koronába kerül.

Lezuhant egy ház tetőzete. Landstädter Pál gyárosnak az Izabella-utca 6. szám alatt emeletes háza van. Erre az emeletes házra még egy emeletet akart felhuzatni és az építkezéssel Flock és Stim építészeti vállalkozókat bízta meg. Az építkezésnél 80 munkás dolgozott és most a tetőszerkezet fölemelésénél tartottak. Az elmúlt szombaton délelőtt az emelőszerkezetnek egyik kapcsa kiugrott és ennek következtében a már régebbi gerendatetőzet egy része leszakadt. A leszakadás következtében Kírkovszky Ferenc 14 éves kőművestanonc, Majlátyi Vince 57 éves napszámos, Pajtás István 42 éves kőműves életveszélyesen, Pocsik János 18 éves kőműves, Szajkó Miklós 19 éves tanonc, Haulics Dezső 17 éves, Szabó István 18 éves és Buzák Pál 21 éves kőművesegyek súlyosan megsérültek. A mentők valamennyi sérültet a Rókus-kórházba szállították. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

Csendélet Szatmáron. Baráthovics János, volt honvéd tiszt-helyettes, aki szatmári lakos, Eszényi Sándor gépészmérnökkel beszélgetett a lakása előtt az utcán. Arra haladt Vlad György rendőrőrnök, aki, mikor a két beszélgető embert észrevette, a kíséretében lévő Gita Illés nevű detektívvél bikacsökkel ültetelni kezdte őket. Amikor Eszényi eszméletlenül összeesett, a detektív elrabolta a 1250 leit tartalmazó pénztárcáját. A rendőrőrnök és a detektív azután egy közeli kocsmába tért be, ahol több magyar ember tartózkodott. A két rendőr útni-verní kezdte az asztalnál ülő társaságot is s mindegyiküktől pénzt követeltek. Az eset óriási izgalmat keltett a városban, az államügyész Vladot és Gitát azonnal letartóztatta és kihallgatás végett beidézték valamennyi összevert és kirabolt embert.

Liftszerencsétlenség az Országházban. Szerdán délelőtt a képviselőház étterméhez tartozó konyha ételhordó liftjénél csaknem végzetes baleset történt. Az egyik pincér behajolt a liftbe, amely hirtelen megindult s a pincér fejét a nyílásba csípte. Szerencsére a lift nyomban megakadt s bár a pincért csak nagy ügyel-bajjal lehetett kiszabadítani, mindamellett különösképen kisebb surlódásoktól eltekintve semmi baja sem történt.

A mulatók sikkasztó. Vakmerő sikkasztásnak jutott nyomára a kecskeméti postaigazgatóság. Eltűnt ugyanis egy 100 dollárt tartalmazó express-ajánlott levél. Nyomozni kezdtek s megállapították, hogy egy *Oros Mihály* nevű postatiszt a sikkasztó, aki meg volt bízva a küldemény kézbesítésével. A postatiszt be is ismerte a sikkasztást. Állítása szerint ittas állapotban, megdölgőlegesen főbontotta az Amerikából érkezett levelet, amelyből csakugyan egy százdolláros hullott ki. A valutát egy ceglédi vendéglősnél váltotta be és 50.000 korona borralalót adott a vendéglősnék. A maradékot azután nagy mulatózásba kezdett kora délután. Egyik pezsgősüveg a másikat követte. Boldog-boldogtalan a barátja lett s a végén több mint 600.000 koronát költött el a délután alatt. Elázza kocsin vitték haza, másnap délután ébredt föl. Este újrakezdte a mulatózást és mulatót a rákövetkező nap hajnalhasadtáig. Ekkor letartóztatták s kiderült, hogy *kis híján másfél milliót mulatott el a két dártdó alatt.* A sikkasztó postatisztet letartóztatták.

Zsidóellenes tüntetések Jassyban. A romániai Jassyban szombaton a diákság nagy tüntetést rendezett a zsidóság ellen. A diákság az ország minden részéből sereglett össze és hatalmas tömegben vonult föl. Minthogy a kongresszust a miniszter nem engedélyezte, a diákokat nem akarták az egyetem épületébe bebocsátani és nagy verekezés támadt a bejáratok előtt. A város keresztény lakossága szintén az utcákra vonult és szakadatlan tüntetésbe kezdett a zsidóság ellen. A városban teljes zűrzavar lett úrrá, úgy hogy katonaságnak kellett gépfegyverekkel kivonulni és körülfogták az egyetem épületét. *Stelea Codreanu* egyetemi tanárt, mint a mozgalom egyik vezetőjét, letartóztatták.

Berlinben tömegesen követnek el öngyilkosságot a nyomor miatt. Az elmúlt hét szombatján Berlinben kilencen követtek el öngyilkosságot, mert nem tudtak megélni és inkább a halálba menekültek a nyomor elől. Az öngyilkosok között volt egy jönevű tanár is, akinek összvagyonja ezer márka volt.

Békére készülnek az angolok. *Wight* szigete közelében a napokban érdekes kísérletet folytattak. Nagyobb magasságban tartózkodó repülőgépek egy hadihajóra bombákat vetettek. Célpontul az *Agamemnon* csatahajó szolgált, amelyet a partról *elektromos hullámok segítségével irányítottak.* Hat repülőgép háromszáz látnyi magasságból ötven bombát dobott alá. A hajó zezűgös vonalban haladt, hogy a bombákat kikerülje, de két bomba mégis eltalálta. A szakértők kijelentik, hogy igazi bombák a hajót harcképtelenné tették volna nemcsak akkor, ha eltalálják, hanem akkor is, ha közelében csapnak le. A kísérleteket most tizennégyezer látnyi magasságból fogják folytatni.

Hatvannégy milliót sikkasztott egy banktisztviselő. Az elmúlt héten tömeges feljelentést tettek a főkapitányságon *Halász György* huszonegy éves banktisztviselő ellen. Halász a részvények vásárlására neki adott összegeket — mintegy hatvannégy milliót — sikkasztotta el és megszökött Budapestről. Valószínű, hogy Bécs felé vette az útját. A rendőrség körözi.

Szerelem gyilkossági kísérlettel és öngyilkossággal. Megrendítő dráma játszódott le egy francia kisvárosban, Bourdegeauban. *Stourneau* Edgár, egy tizenhat éves fiú, szerelmes volt a tizenöt éves *Lafage* Edithbe s állandóan megszóktatási tervekkel foglalkozott. A napokban, amikor a leány egyedül volt otthon, a fiú követelte tőle, szökjenek meg a szülői háztól. Amikor a leány kijelentette, hogy erre nem hajlandó, a fiú zsebkésével *mellbeszúrta a leányt.* A gyilkos kísérlet után a fiú elmenekült. A leány életben maradt, *Stourneau* azonban halva találták meg néhány nappal később. *Egy mocsárba fojtotta bele magát.*

A moszkvai tömlőcök borzalmaiból. A Moszkvában bebörtönzött lengyel katolikus papok helyzete kétségbeesítő. Nemcsak lelkiileg szenvednek, de a sok győrelemtől, éhezéstől a legtöbb testileg is súlyosan megbetegedett. Az egyik bebörtönözött pap, *Eismond*, megőrült. A szerencsétlent elkülönítették társaitól és minden ápolás, felügyelet nélkül, külön cellába csukták. Ujabbán Umánból és Zsitomirból szállították be a katolikus papokat a moszkvai börtönbe.

Minden magyar ember *Amor* bajszpedrőt használ. Gyár: Pán Laboratórium IV., Régi posta-utca 2. sz. Budapest.

Mit csinálnak a világháború nagyságai? Az egész világot méltán érdekelheti, mi van azokkal, akik a világháború előidézésében, a háború irányításában s az azt követő legközelebbi időben vezetés szerepet játszottak a világ sorsára nézve. Nézzük tehát, mi van ezekkel a nagyságokkal? *Kerensky*, aki a forradalom után rövid ideig vezére volt az oroszoknak, *ma egy kis lapot szerkeszt Prágában.* Nemrég a cárok ágyában aludt. Ma a Moldva partján egy kis padlásszobában lakik. *Wrangel* tábornok, aki ellenforradalmakat szított orosz földön, *egy ódon francia kastélyban tanyázik.* Pénze nincs, felesége eladta az ékszerait, *fia gyérban dolgozik, a leánya másoknak varr.* *Sándor nagyherceg*, a cár testvére, *újságoknak dolgozik s különösen a nőket érdeklő cikkeket ír.* *Foch* tábornagyból *propagandista lett,* aki arra törekszik, hogy Franciaország régi barátait megtartsa a barátságban, különösen a lengyeleket, cseheket és oláhokat buzdítja erre. *Clémenceau* semmit sem csinál, *csak ír.* Valami könyvön dolgozik, amiről azt mondja, hogy *15 esztendő alatt fog elkészülni.* Habsburg *Károly* száműzetésben halt meg, fiatalon, *Konstantin* görög királyt szintén mint száműzöttet érte a halál és a volt orosz cár sorsa, családostul együtt hasonlóképpen a pusztulás lett. *Mohamed* szultán *Mekkában* lakik, mint száműzött. *Vilmos*, német császár szintén száműzött sorsban él Hollandia egyik falujában, fia, a volt trónörökös, szintén száműzött. *Lloyd George*, a volt angol miniszterelnök, ma semmi egyéb, csak egyszerű képviselő. Az ő napja azonban még felragyoghat. *Utóda, Bonar Law*, teljesen összetört ember, akinek vissza kellett vonulnia. *Nitti* volt olasz miniszterelnök búsul, mert *házáat felgyújtották a fascisták s neki magának is életét fenyegeték s hazaárulónak mondták.* *Mussolini*, aki a sáncokban volt akkor, amikor *Nitti* a miniszterelnöki székből ült, *ma minden hatalmat a kezében tart.* Lord *Beatty* angol tengernagy egy amerikai leányt vett feleségül azóta. *Jelicoe* tengernagy pedig New Zealand kormányzója, jó messzire Londontól. *Haig* tábornagy feje egy *pállinkagyáros cégnek* és sok pénzt keres, egyebekben nem számít. *Hindenburg* nyugodtan él Hannover városában, *Luden-dorff* München mellett lakik egy kis villában, *Tirpitz* Badenben ütött tanyát, *Mackensen* pedig kelet Poroszországban él csöndben.

TRÉFÁK

De nagy a drágaság...

János bácsi jön a fogorvostól s magában dörmög:
— Hej, de megdrágult az élet! Egy percig sem tartott a foghúzás és fizettem az orvosnak 2000 koronát; a régi jó világban meg a komám háromszor hurcolt végig a szobán, amíg a két fogamat kihúzta s mégsem került csak egy pipa dohányomba!
(Beküldte: Való Mancsi Kondorosról.)

Korán halt meg.

— És mondja, korán halt meg a kedves férje?
— Bizony, szegény. Már reggel félnégykor.

Már akkor is...

— Miért adott a Teremtő először Ádámnak és csak azután Évának életet.
— Mert nem jó az asszonnyal kezdeni.

Igaz.

Kohn leesik a felhőkarcoló tetejéről. Egy alsó emeleti ablakból meglátja őt estében a felesége.
— Ajajaj! — sikolt az asszony.
— Mit kajabálsz — mondja Kohn a levegőben —, mit lár-mázol? *Még eddig nem történt semmi baj!*

A zsebkendő.

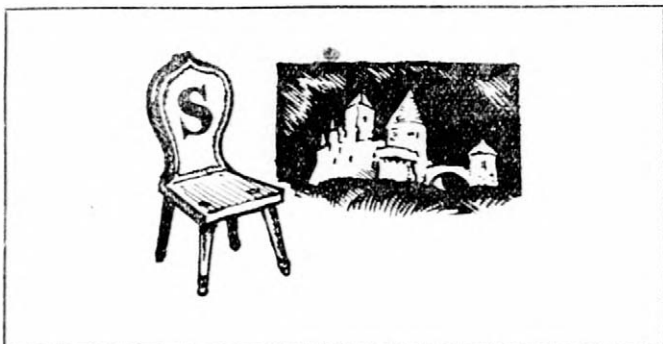
Egy kamasz ül a villamoson és folyton szipog az orrával. A szomszédjában ülő nő odaszól:
— Mondja, nincs zsebkendője?
— De van — feleli amaz —, csak nem adom kölcsön senkinek!

Alapos gyanú.

Grün: Kérem, bíró úr, a Tóth Péter azonfelül még pofon is akart ütni...
Bíró: Miből gondolja ezt?
Grün: Mert ha nem akart, akkor nem is ütött volna pofon!

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte: Fábán Etus Hajdúsámszéni.)

2. Számrejtvény.

Hogyan lehet 15 diót három részre osztani, úgy hogy ha az első részhez kettőt hozzáadunk, a másik részből kettőt elveszünk és a harmadik résszel kettőt megszorozunk, ugyanazt az eredményt kapjuk.

(Beküldte: Korpa Zsigmond Tiszófldvállról.)

3. Betűrejtvény.

December i S
Január i S
Február i S

(Beküldte: Sívár Ferenc Dobodérről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 39-ik számunkban közöljük.

A 33-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Aranka.**
2. Betűrejtvény: **Jakab, János, Antal, Andor.**
3. Betűrejtvény: **Egyenesen.**

Megejtették: Hajdu Andrásné, ifj. L. Molnár István, Szabó Zoltán, Sárvas Klára, Kanka Erzsébet, Cserényi Ernő, Molnár Eszti, Szlavszkowsky Jolán, Kozma József, Pityó József, Kerekes Mihály, Szalay Károly, Való Mancsi.

Jutalomkönyvet nyertek: **Kozma József (Budapest), Pityó József (Rákospalota), Kerekes Mihály (Drégelypalánk), Cserényi Ernő (Szeged), Szalay Károly (Bala-tonlelle).**

A 34-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 2-án.)

Gabonavásár. 76 kg-os tiszavidéki búza 74.500—75.500, fejmegyei 74—75.000, 79 kg-os tiszavidéki búza 77—77.500, dunántúli és pestmegyei 76—76.500, rozs 50.500—51.500, takarmányárpa 55—59.000, sörárpa 62.500—65.000, zab 58—60.000, tengeri 69—70.000, repce 135—142.500, korpá 40—41.000 K métermázsánként.

Vetőmagvak. Biborheremag 130.000—140.000, őszi borsó 80.000—90.000, szőszöbűkköny 300.000—320.000, mák 300.000—320.000 K métermázsánként.

Takarmány. Rétszéna elsőrendű 19.450—26.000, másodrendű 13.750—19.350, harmadrendű csomagolásra 8000—13.650, nádtakarmány, száraz 5500—8000, muharszéna 24.000—29.000, lucernaszéna 29.000—38.000, alomszalma 9000—12.000, zsúpszalma 12.000—14.000 K métermázsánként. — **Műtakarmányiac:** Korpá másodkézből 350, 8-as takarmányliszt 480, malátacsíra 400, konkoly 500 K. Olajpogácsafélék nincsenek forgalomban. — **Búzalisztek:** 0-ás 1455, 2-es 1315, 6-os 1065, 7 és feles 915, korpá 465. — **Rozslisztek:** 0-ás 940, 1-es 875, takarmány 530 K.

Vágoállatvásár. Ökör, legjobb 3900—4600, kivételesen 4700—5200, közép 2800—3700, silány 2000—2600, bika, jobb 3700—4400, kivételesen 4500—5000, silány 2700—3500, tehén, jobb 3100—4000, kivételesen 4160—6000, silány 1900—3000, kicsontozni való 1200—2100, növendék 2300—7000 K kilogrammonként élő súlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 7000, közép 7300—9000, nehéz 7300—8000 K kilogrammonként. Az irányzat élénk.

Lóvásár. Igás kocsi, nehéz 2.250.000—4.000.000, igás kocsi, könnyű 1.000.000—2.300.000, számár 150.000—500.000 koronaig.

Szürőmarhavásár. Élő borjú: Belföldi szopós I. r. 5600—5900, kivételesen 6000 K-ig, II. r. 5000—5400, III. r. 4000—4800 K-ig kilogrammonként.

Nyersbőr. Nyers marhabőr 8000—8200, száraz marhabőr 16.000—16.400, nyers borjúbőr fej nélkül 11.000—12.000, száraz borjúbőr fej nélkül 22.000—24.000, lőbőr szótt 60.000—70.000, lőbőr száraz 50.000—60.000, gyapjas juhbőr 5000—5500, nyírott juhbőr 4500—5000, báránybőr 3500—4000 K kilogrammonként. A forgalom élénk, az irányzat szilárd.

Tej és tejtermékek. Tejes tej literje aug. 24-től 750, tejezin habnak 5000, tejtelt 1600—2400 (nagyban 1600), tejav elsőrendű 15.000 (nagyban 13.000), másodrendű 12.000, harmadrendű 10.000, tehéntúró 1400 (nagyban 1200), juhtúró elsőrendű 5500—6000, másodrendű 4500, juhsajt 5200, ementáli 11.500, grói 10.000, trappista 8000—9000 (nagyban 6500—7000) korona kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő csirke, rántani való, párja 10.000, kacsá kilogrammja 12.000, liba kilogrammja 12.000, tyúk párja 16.000—22.000, tojás darabja 340 korona.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 800—1000, petrezselyem 800—1000, kalarabé levéllel 180, vörösnagyma 340—360, fokhagyma 380—550, fejeskáposzta 360—400, kelkáposzta 500—600, burgonya fehér 190, sarga és róza 230—240, paradicsom 700—850 K kilogrammonként, zöld paprika, apró hegyes 10—40, nagy, tölteni való 50—80 K darabonként, tök 200—300, uborka salátának 380—600, savanyítani való 550—700 K kilogrammonként, zöldtengeri 1 cső 110—160, zöldbab 700, vajbab 850—1100, virág kel (karfiol) 1200—1500, torma édes 1600—2000 K kilogrammonként. Alma közönséges válogatott 900—1500, körte közönséges válogatott 800—1600, szilva magvavaló, kék 1200, őszibarack magvavaló 2400—6000, csemegeszőlő 1100—2000, kevert fajú szőlő 1600, sárgadinnye, faj 900—1400, görögdinnye, faj 400—500, dió: 7000—9500, mogyoróbel 22.000, mandula, hejazott 18.000—22.000 K kilogrammonként.

A szesziac helyzete. Az Országos Szeszértékesítő Rt. augusztus 28-án tartott ülésében a fogyasztási szesz arát 1400 K-val 3400 K-ra, az ecetgyártási szeszt 900 K-val 3400 K-ra és a denaturálásra szolgáló szeszt 1000 K-val 2450 K-ra emelte.

Hordóárak. Az elmúlt héten a hordópiacra a következő átlagos árak alakultak ki: Elsőrendű transzport-hordókért literenként 600 K, elsőrendű hordókért literenként 560 K-át kérték a forgalmi adó külön felszámítása mellett.

Idégenpénz nemek legmagasabb árai. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1923. évi szeptember hó 2-án: Napoleon arany 63.200 K, angol font 91.400 K, dollár 20.300 K, francia frank 1176 K, német márka 0-20 f, olasz lira 880 korona, osztrák korona 29 50 f, román lei 103 K 10f, cseh korona (szokol) 619 K — f, svájci frank 3880 K, szerb dinár 220 K — f, lengyel márka 9-65 fillér. Zürichben 100 magyar koronáért 0-03 svájci frankot fizettek.

Szerkesztői üzenetek.

V. M. Kondoros. Sajnos, a tréfák nagyon ismertek. Sőt közülük az egyik lapunkban is már megjelent. Hogy kedvét ne szegjük, egyet közölni fogunk belőlük; a másodikat. — **J. S. Solt.** A rejtvény jó, sorát ejtjük. — **T. J. Felsőgalla.** Az egyik talány bevált; a tréfák nem felelnek meg. — **V. I. Abaujker.** A talány jó; türelemmel tessék várni a közlesre. — **F. J. Markotabódöge.** Ezt a rejtvényt meg kell rajzoltatnunk. Hogy első ízben se utasítsuk el, közölni fogjuk. — **K. I. Felsőhangony.** Van köztük jó; van köztük egy olyan is, amelybe ön olyan kívánságot foglalt, melyet igazán nem közvethetünk olvasóinknak. — **Az úrri, Kit vár szomszédasszony, Feddi a tanító a nebulót stb.** tréfák beküldőjének neve elkallódott. Ha beküldi nevét, egyet közlünk belőlük. — **A Balambér** című rejtvény küldője küldje be nevét. — **L. R. Törökszentmiklós.** Köszönjük a verseket. Bizonyos, hogy olvasni még nem szokták meg az újabb hang csengését. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy olykor fülükbe ne kiáltunk így. A versek érzékről tesznek tanúságot, csak itt-ott mintna modorosak lennének. Egyet alkalomadtán közlünk belőlük.

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**

Felelős szerkesztő: **Héj Imre dr.**

Elbeszélés

Irta: NyáryAndor

(3. folytatás.)

Attól félt, hogy egy karjában is van annyi erő, hogy ráfagyassza a mosolyt a katonák arcára, hogy többet soha se mosolyogjanak.

Inkább lehúnyta a szemét.

És azóta Vitéz Balog András lehúnyt szemekkel járt és nem látott senkit, nem akart látni senkit és nem vette tudomásul, hogy Boldogság falunak Szomorúság falu lett a neve, nem vette tudomásul, hogy az utcákon román katonák garázdálkodnak... Ha néha fölnevezett a község háza fokára, akaratos szeme a magyar zászlót látta az izléstelen román színek alatt és mosolygott, vad, ijesztő mosollyal, olyan mosollyal, amilyen mosollyal csak a Doberdót megjáró magyar katona tud mosolyogni, aki rohamra ment a taliánok ellen, akinek vállba szakította karját az olasz golyó... akinek letépték melléről az aranyos medáliát... Akinek elrabolták hazáját a román gazemberek.

Vitéz Balog András nem szólt egy szót sem.

Amit parancsoltak, azt megtette...

Iliána, Szomorúságfalu bánatos özikeje, a kukoricájukat kapálgatta a síkon. Karsú dereka hajlott, mint az érett búzakalász, csak dolgos kezében nem forgott olyan gyorsan a rövidnyelű kapa, mint hat évvel ezelőtt, most is énekelt, de nem mint a szerelmes csalogány, mint a zokogó gerlice és zokogó nótája messzire lecsapott a húzódo völgybe... mint akkor.

Balog András gondokba merülve ballagott az úton. Nem kocsin, mint hat évvel ezelőtt. Csak úgy, gyalogszerrel. A jó Isten tudja, hova lett a két ló, a jó Isten tudja, hova prédálódott a kocsi, amíg a Doberdót járta, amíg a karját metélgették az orvosok.

Elvitte a háború, mint a gazdátlan szalmát a szél, mint hervadt virágot a tél.

Volt, nincs!

Jobb arra nem gondolni.

Balog András ment... ment a kanyargó úton.

A havas felől szél csapott az útra, kirántotta a zsebből a begyömészölt kabát ujját s a kabátujj ide-oda csapkodott a levegőbe, mint egy fekete zászló, mint egy halottat sirató gyász.

Balog András nem látott, nem érzett, nem vette észre a lobogó ujját, más gondok foglalkoztatták most a lelkét. Eszébe se volt.

Vitéz Balog Andrásnak a lelke vérzett, a szive fájt. Nagy-nagy, kimondhatatlan fájdalom roskadt a szívére, hogy csak alig is tudta elviselni és elindult, hogy könnytisen a fájdalom... ha lehet.

És ment... ment...

A kanyarulatnál fölkapta a fejét.

Panaszos, zokogó hangok csaptak a fülébe. András bútespedt arca fölragyogott:

— Iliána!

Igen... Őt keresi... Iliána után jött, mert már nem bírta tovább elviselni a kételyeket, amelyek belekapaszkodtak a szívébe, amelyek őrjöngő táncot jártak az agyában, hogy a nagy fájdalomtól véresre harapta az ajkát.

Fölnevezett a síkra, mosolyogva hallgatta a bánatos nótát... Egyszer csak azon vette észre magát, hogy az ő ajka is dudorássza a nótát...

Vagy csak a szive zúgott?...

A nóta úgy eltalálta azt, ami fájt neki.

Nagyot sóhajtott. Aztán lassan fölkapaszkodott a hegyre.

— Iliána!

— András!

Összeborultak, megeredtek a könnyeik és sírtak, mint

mikor két páratelt felhő összezsuzalad...

Aztán kimentek a gyöppös tisztásra és leheveredtek a meleg fűre.

Hat év óta most találkoztak először. Annyi mondanivalójuk volt, annyi sokat akartak kérdezni és hallgattak, nem jött szó a nyelvükre. És olyan nagyon jó volt ez a hallgatás.

Iliána szólalt meg előbb. Bánatos szemeit ráemelte a legényre s mély, fájdalmas szemrehányás csendült ki szavából, amikor megszólalt:

— Négy hete, hogy idehaza vagy, arra se tartottál érdemesnek, hogy elgyere hozzánk.

Lelahajtotta fejét s nehéz könnyesepp esett a kezére.

András mélyet sóhajtott:

— Ne szomoríts, Iliána... így is azt hiszem, megszakad a szívem.

Maga elé meredt, elhallgatott.

Iliána közelebb csúszott a legényhez, kezét szeliden rátette a vállára s nagyon szomorú volt.

— Hol van a karod, András? — kérdezte fájdalmasan.

Balog András megdöbbsent. Ugy esett neki a szó, mintha fejbe vágta volna. Az arca elsötétült, mondani akart valamit, maga sem tudta, hogy mit, valamit, hogy hol van a karja, de nem tudott szólni, csak akadozott.

Iliána rároskadott a legény kebelére és elsírta magát: — Szegény András!

András nagyot sóhajtott, átölelte Iliána remegő derekát azzal a megmaradt jobb karjával, magához szorította, aztán várt. Megvárta, amíg a leány megcsillapodott, akkor aztán megszólalt bús szomorú hangon:

— Hát... ezért nem mentem el hozzátok, Iliána!

Iliána felkapta a fejét.

... a kabátujj ide-oda csapkodott a levegőbe, mint egy fekete zászló...

PÁLINKAFŐZŐ

és egy
darabból
kalapált

vörösréz mosó- és
lekvárfőző-üstök

legjutányosabban kaphatók
NAGY IGNÁC cégnél
Budapest, Károly-körút 9. szám.
Alapított 1884. Telefon: József 115-14.

ILIGS R.
puskaműves

Budapest, VIII., Vas-utca 15/b.
Elvállal mindennemű fegyver-
munkákat jó állás mellett.

Vörösréz
pálinka-
főző-
üstök és

vörösréz mosóüstök raktáron mindenféle kivitelben
Máthé András rézműgyár, Újpest, Károly-
utca 11. Nyugattól 5 villamossal. Telefon: 140-06.

Hungária-dróffonatok
a legolcsóbbak és legtökéletesebbek

Egyedüli
gyártója:

Haideker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Őrési-út 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Rezádosás ellen kétszer kátrányozott tüskés-
sodrony kilója 400 korona.

Hangszerek
és
gramfonok

engedményes árban
HANGSZER-ÁRTHON
Fekete Mihály-nál
Budapest, József-körút 9. szám.

UJ SZABADALOM!

A Vladár-féle MORZSKA kézi kukorica-
morzsoló. A kézfejre csatolva könnyen és gyorsan
lehet vele morzsolni. A lemorzsoló szemek sértet-
lenek és vetésre alkalmasak. Kitiűnő szakvélemények
az összes érdekelt gazdasági egyesületektől és ma-
gán gazdaságoktól. Kiseb és nagyobb alakban,
jobb vagy bal kézre. Beszerezhető: Vaskereske-
désék, «Hangya» és egyéb szövetezeketben. Nagy-
bani elárúsítás kizárólag viszonteladónak. Vladár-
féle «Morzská» vállalat Budapest, IX., Kinizsy-u.
12., hol az érdeklődőknek a készülék használata
készséggel bemutatják. Telefon: József 59-73.

A „HANGYA” szövetezet tagjai
megbízható jóminőségű árut
a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a
„HANGYA”
vidéki szövetezeketben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephir,
szövet, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya,
cérna, pamut, szabóellékek, valamint mindennemű
rövid-, kézmű-, kontekció- és dízműárak. 4

KERÉKPÁR ALKATRÉSZEKET

friss külső-belső gummitkat,
láncok, pedálok,
nagybani gyári árban
javításokat, nikkele-
zés és zománcolásokat
mérnökünk felügye-
lete alatt készítünk.
LÁNG J. és FIA
Budapest,
József-körút 41. sz.
Árjegyzék ingyen.

BRILLIÁNSOKAT,
gyöngyöket, régiségeket bárkinél drágábban vesz
Székely Emil Király- Tel.: József 105-35.
u. 51. (Teréz-templom m.)

HARANGOKAT

tiszta harangérc-
ből pontos han-
galással leggyor-
sabban önt és
szállít az Orszá-
gos Harangszak-
értői Bizottság fel-
ügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R.-T.
„ECCLESIA” ALAPÍTÁSA
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

Dr. Héray Andor

«Orsz. Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett
Ingatlanforgalmi és üzletértékesítő Irodája
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
Törv. bej. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

MRAVKÓ JÓZSEF

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítá-
sát és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú
golyós, sörétes, ismétlő és atomata vadász-
fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű
golyós, sörétes töltények, löszerek.

DRÓTKERITÉS

legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ÉS HAMVAI
sodronyfonat és szitadrákészítőknél
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok. Keleti pályaudvar közelében.

Pálínkfőző- és mosóüstök vörösrézből.

RÉZOÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR
szab. Balaton, Turul-
b. Vermorai-rézszerű
szőlőpermetezők
székhéngesztők, kéti és egy-
kezes kénporszórák a leg-
jobb gyártáron beszeresztők
SZONTÁGH PÁL rézár-
gyár (Cégfőnök Terényi Soma)
Budapest, IX., Őrési-út 10. sz.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és
zsiros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Pálínkfőzőüstöket, mosóüstöket és
tejgazdasági üstöket

stb. vörösrézből, első-
rendű kivitelben raktárról
szállít, központi és mező-
gazdasági szeszlőzödek
szakszerűen berendez:
Godra Sándor és Fia
rézművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz.
Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, for-
duljon bizalommal hozzám; minden elő-
leg nélkül, szorosan a megállapított jute-
lékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást

Szakorvosí-rendelő vér- és nemibetegek
részére. Ézűst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rökussal szemben.)

Ékek, ekealkatrészek,

boronák, kapálóékek, fűkaszálók,

marókrakó és kévekődő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzszéplőkészletek,
szecsavágók, répavágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerzőzám a

„HANGYA” mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

Legjobban az jár, aki a

„VASÁRNAP”
ban hirdet!